

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60—, polletno Din 30—, mesečno Din 5—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70—, polletno Din 35— in mesečno Din 6—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 26. aprila 1930.

Štev. 17.

Ovire in zapreke v trgovini.

»Vsak začetek je težak!« pravi star pregovor. In tudi ko smo premagali začetne težave, se nam dan za dnem pojavljajo nove v najrazličnejših oblikah. Od energije in sposobnosti je predvsem odvisno, kako jih premagamo.

Kakor so te težave v trgovini zelo različnega značaja, vendar bi jih zamogli opredeliti v glavnem v sledeče zapreke: pomanjkanje gotovine in kredita, pomanjkanje znanja, slaba komunikacija ali pomanjkanje priložnosti, človeška zavirljivost in nelojalna konkurenca, pomanjkanje lastne energije in osebna nespretnost, bolezniness in rodbinske skrbi ter površnost in pozabljenost.

Mnoge teh zaprek se nam često zdijo nepremostljive; največkrat zato, ker jih nismo dovolj proučili, iz golega strahu, da ne ubijejo v nas še tisto malo samozavesti in energije, kar nam je še ostalo spričo ponavljajočih se neuspehov. Bojimo se, da nas spoznanje zaprek in njihova primerjava z neuspehi spravi v obup.

Ako smo se odločili nekaj začeti, ali nekaj slabo uspevačočega izboljšati, se ne smemo pod nobenim pogojem vdati malodušnosti, ker je malodušnost že sama po sebi znak popolnega neuspeha. Pri proučevanju ovir in zaprek nas mora voditi zavest, da se imajo z enakimi boriti tudi vsi drugi. Zapreke, ki nastanejo vsled davčnih, carinskih in sličnih obremenitev, ne štejejo, ker imajo enak učinek na vso našo okolico. Vendar moramo paziti, da tudi ta splošna bremena čimprej spravimo v sklad z razmerami v našem podjetju, kakor

tudi v naši okolici ter jih našim odjemalcem obrazložimo, ako že sami niso poučeni o vzrokih eventualnih nenadnih podražitev.

Da pa premostimo druge zapreke, se moramo predvsem resno pobaviti s sistemom uprave in načinom organizacije našega podjetja. Ako vodimo obrat sami, ne smemo misliti, da nam bo pregled lažji in temeljitejši. Nasprotno: veliko lažje je pregledati poslovanje podrejenega nastavljenca, najti njegove napake ter si napraviti načrt za izboljšanje; saj že svetopisemska rečenica pravi, da je lažje najti pezdirst v tujem očesu kot bruho v lastnem. In naš stari narodni pregovor veli: »Več oči več vidi!«

Za danes naj se omejimo samo na par glavnih točk.

Predvsem si moramo sestaviti seznam raznih izgub, kar nam ne bo posebno težko, ker smo se že seznanili s temeljnimi principi nakupne in prodajne kalkulacije. Raziskujte in gotovo se prepričate, da seznam izgub ne bo majhen. Vsekakor pa vas bo razočaral, ker niste pričakovali, da prodajate gotove predmete vsled površne ali napačne kalkulacije v izgubo. Blago, ki vas stane na dom postavljeno n. pr. 20 dinarjev, ne morete prodajati po 25 dinarjev, ako znaša režija vašega obrata 30 odstotkov. Tudi najbolj ogorčena konkurenca vas ne upravičuje, da bi prodajali svoje blago v izgubo. Pravilna kalkulacija in zmeren dobiček je glavna podlaga uspehu.

Poleg izgub, izhajajočih iz napačne ali površne blagovne kalkulacije, utripi-

te vsako leto znatne vsote iz neizterljivih terjatev. »Zaupaj, toda vedi komu!« Nikakor nečemo trditi, da se je mogoče neizterljivim terjatvam popolnoma izogniti, vendar jih morate in morete omejiti, ako ob vsaki prodaji na kredit primerno zavarujete svojo terjatev ter kreditirate samo ljudem, katerih značaj dobro poznate, ako že nimate za to reelnega kritja. Neizterljivi dolгови so v 50% vzrok konkurzov. Napačno je naziranje o nekaki moralni solidarni obvezi posameznih članov rodbine. Mnogokrat, da, največkrat naj velja načelo, da trgovec ne kreditira ženi brez vednosti moža in obratno. Poleg tega pa je priporočljivo in iz trgovskega stališča popolnoma pravilno, da za rodbinske nakupe, ki se plačujejo perijodično, zahtevate od obeh zakonskih polovic podpisano biancomenico, katero shranite kot garancijo za slučaj nujne potrebe. Ne vselej, a v veliki večini slučajev se najde na ta način kritje za navidezno docela izgubljene terjatve. Tudi o drugih načinih zavarovanja trgovskih terjatev spregovorimo v razpravi »Uprava trgovine«. — Za sedaj svetujemo samo še to: Nikomur ni težko uvideti, da mora trgovec blago sam kupiti in plačati; ne gre tedaj, da bi ga razmetaval in takorekoč podarjal, kar je skoraj isto kot kreditirati blago osebi, o kateri niste popolnoma gotovi, da bo

plačala in ni v stanju, nuditi vam varno jamstvo. Taki odjemalci imajo med vam poznanimi osebami gotovo enega ali drugega, ki bo prevzel jamstvo in soppodpisal menico ali vsaj garancijsko izjavo. Pri delavcih in nameščencih ni težko dobiti izjavo od delodajalca itd.

Izgubam na terjatvah in pri blagu vsled napačne kalkulacije se pridružuje še tretja, nič manj važna izguba na času in na potrošeni energiji, ki jo utrpíte ob slabi organizaciji trgovine, ali pa za to, ker se bavite s poizkusi, ki so se že večkrat pokazali nerentabilni in o katerih tudi po treznem prevdarku veste, da se ne bodo obnesli. Kakor je mnogostranost v nekaterih panogah trgovine potrebna in jo morate upoštevati, zlasti ako gre za to, da ustrezete svojim odjemalcem, vendar morate paziti, da se ne oddaljite preveč od glavnih predmetov trgovine in se na ta način brez posebne potrebe prezaposlite pri postranskih opravilih. Tudi izguba na času in potrošeni energiji spada v kalkulacijo, dasiravno ni izražena v številkah.

Toliko glede splošnih pogrešk, ki so nastale po naši lastni krivdi in so sestavni del nastalih težav v trgovini. O borbi proti glavnim, uvodoma naznačenim oviram pa izpregovorimo v prihodnji številki.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Potrebno pa je, da se pobavimo še z načinom vodstva drugih poslovnih, pomožnih knjig in seznamov, dasiravno so nekateri teh pomočkov trgovcu manj potrebni, mnogokrat celo praktično skoraj neizvedljivi, ali pa se vsaj trud, ki ga imamo z vodstvom istih ne krije z uspehom.

Blagovna knjiga.

Vodstvo te knjige je pri mešanih trgovinah v nadrobnem prometu skoraj izključeno, vsekakor pa nepraktično, ker uspeh vodstva blagovne knjige pri nadrobnem trgovanju nikakor ne dosega stroškov, truda in izgube časa, žrtvovanja zanjo.

Vodstvo blagovne knjige se pač iz-

plača in je potrebno pri veletrgovinah in pri industrijskih ter večjih obrtnih podjetjih, kjer je skladišče poverjeno običajno tujim osebam, ki tudi prevzamejo odgovornost za zalogo. Poleg tega pa so količine, ki se vskladiščijo in izskladiščijo, znatnejše in navadno tudi raznovrstnost posameznih blagovnih računov ni tako mnogolična kot pri detajlni trgovini, kjer sestavlja blagovni račun množica najrazličnejšega blaga in predmetov v manjših količinah.

Način vodstva blagovne knjige je različen ter ga je treba prilagoditi potrebam posameznega podjetja.

Od blagovne knjige zahtevamo dvoje: 1. da nam pokazuje stanje zaloge posa-

razmerju od skupne vrednosti prejetega blaga odštejemo, da na ta način ugotovimo bruto dobiček nanašajoče se vrste blaga.

Da dosežemo pri blagovni knjigi res tudi njen glavni namen: ugotovitev kosmatega dobička pri prodanem blagu, moramo **prejeto** blago vedno označiti z vrednostjo skalkulirane **lastne cene**, po pribitku režijskih in drugih stroškov. (Glej članke »Kalkulacija« v lanskem letniku, str. 36, 102 in 117!) **Prodano** blago pa označamo vedno z našo prodajno ceno.

Ko smo ob koncu poslovnega leta napravili popis zaloge, se mora inventirana množina posamezne vrste blaga ujemati z množino, ki jo izkazuje pri nanašajočem se računu deseti stolpec blagovne knjige. Ako je blaga na zalogi več kot kaže deseti stolpec, je to znak, da smo se pri književanju nekje pomotili ter moramo slučaj preiskati, če nismo morda pozabili vknjižiti ali manj vknjižili prejeto blago. Ako pa najdemo ob inventuri na zalogi manj blaga kot bi ga moralo biti po stanju desetega stolpca blagovne knjige, gre morda razlika na račun kaliranja (kalo-osušitev), vsled česar izgubi blago na svoji teži, ako je izkazana množina v kg, ali na prostornini, če smo jo izkazovali v litrih. Seveda ni tudi tu izključena pomota, da smo pozabili, ali premalo vpisali izdano, odnosno preveč zabeležili količino prejetega blaga, kar doženemo z revizijo posameznih vpisov, zlasti ako je manko (primanjkljaj) blaga na zalogi večji kot bi smel biti ob odračunavanju primerne odstotka za kalo. Ako primanjkljaja na blagu ne moremo razlagati z usušitvijo in smo dognali, da so vpisi v blagovno knjigo pravilni, gre za tatvino manjkajočega blaga ter moramo ukreniti druge potrebne korake. Zlasti je — ob pravilnem vodstvu blagovne knjige — popolnoma neupravičen manko blaga, katerega množino izkazujemo v komadih ali metrih ali tudi v kg, ako gre za blago, ki se ne more usušiti (kovine itd.).

Kadar pred sestavo poslovne bilance (ali v svrhu kontrole med letom) zaključujemo posamezne račune v blagovni knjigi, mora biti v desetem stolpcu

izkazana množina blaga jednaka skupni množini četrtega stolpca, po odbitku seštete množine sedmega stolpca. Eventuelne pomote lahko nastanejo vsled napačnega prištevanja ali odštevanja pri posameznih slučajih.

Ob zaključku pa se nam gotovo ne bo ujemala vrednost, ker so nakupne (nabavne) cene različne od prodajnih.

Poedine račune v blagovni knjigi zaključujemo na ta način, da seštejemo posamezne številke v 4., 6., 7. in 9. stolpcu. Četrty stolpec (prejeta množina) po odbitku sedmega (izdana množina) mora biti jednak desetemu (množina zaloge).

Predno smo potegnili zaključne črte vodoravno preko četrtega do všetege devetega stolpca, vpišemo iz inventurnega seznama množino blaga, ki je najdeno na zalogi, v sedmi stolpec za označbo: »stanje glasom inventure« v tretjem stolpcu. V osmi stolpec vpišemo **našo nabavno ceno** za blago, ki se nahaja na zalogi in zabeležimo **skupno** (lastno) **vrednost** tega blaga v devetem stolpcu.

Ako je na zalogi najdeno blago manjše kot izkazuje zadnje stanje desetega stolpca in gre za kalo (ali tudi za ugotovljeno tatvino), pojasnimo razliko v naslednji vrsti za sklepnim datumom v tretjem stolpcu s pripombo: »kalo«, »manko« ali »slučajno« ter radi izjednačenja pred zaključkom zabeležimo manjkajočo razliko množine v sedmem stolpcu brez označbe cene v osmem in vrednosti v devetem stolpcu.

V sledečo vrsto vpišemo v tretji stolpec: »**kosmati dobiček**«, ki je izražen v razliki, za katero je izkazana vrednost inventirane zaloge (zadnji vpis v devetem stolpcu) večja od zadnje izkazane vrednosti zaloge v enajstem stolpcu. — Ako smo na primer ob zaključevanju izkazali skupno vrednost inventirane zaloge (po lastni ceni!) v računu z zneskom 15.500 Din v devetem stolpcu, enajsti stolpec pa izkazuje stanje vrednosti Din 12.500, je razlika Din 3.500 — kosmaty dobiček pri tej vrsti blaga in to vsoto zaradi izjednačenja vpišemo pred zaključnim seštevanjem kot kosmaty dobiček vpišemo v šesti stolpec.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Nekaj gospodarske statistike Slovenije.

Publikacija Zbornice za TOI v Ljubljani »Na gospodarskih ogledih po Sloveniji« prinaša izčrpno gospodarsko-statistično gradivo, o katerem smo že poročali.

Zanimiv je pregled gibanja trgovskih podjetij v Sloveniji, katerih je bilo (vštevši trgovske pomožne obrti: agente, denarne zavode, gospodarske pisarne, carinske posrednike, zavarovalnice in prometna podjetja ter slično) koncem leta 1927 12.954. V letu 1928 je bilo novo prijavljenih 1528, odjavljenih pa 1552 ter izkazuje stanje trgovskih podjetij koncem leta 1928 12.930. Stanje trgovin je tekom leta 1928 nazadovalo za 49 obratov, dočim so se trgovske pomožne obrti pomnožile le za 25 novoustanovljenih podjetij.

Stanje **važnejših trgovskih obratov** koncem leta 1928 je bilo sledeče (po abecednem redu prodajne stroke): avtomobilske trgovine 51, **branjerije 668**, čevlji in čevljarske potrebščine 69, čipke 44, **delikatese 143**, **deželni pridelki 719**, drogerije 22, elektrotehnični predmeti 15, **galanterija 145**, gumijevi izdelki 27, knjigarne 38, **kolonijale in špeccerija 176**, konfekcija 39, kože — surove 48, kramarije 93, kurivo 69, lekarne 68, **lesna trgovina 1655**, lesni izdelki in oglje 80, lončena posoda 20, manufaktura 214, kemikalije in barve 51, meso in mesni izdelki 49, **mešano blago 3026**, mleko in mlečni izdelki 149, papir in pisarniške potrebščine 90, perutnina 166, sadje 269, sejmarji 605, semena 39, starijarji 34, stavbeni material 58, steklo in porcelan 28, ure in dragocene kovine ter optika 24, **usnje in usnjarski izdelki 177**, vino 351, zaloge piva 70, železnina in stroji 75, **živila 945**, živina 735, ostanek odpade na različne specialne trgovine. Skupaj 11.820 trgovin.

Pomožne trgovske obrti pa, ki izkazujejo stanje 1110, so sestavljene v glavnem iz sledečih podjetij: agente in komisijske trgovine 186, carinski posredniki 22, **denarni zavodi 559**, mešetarji 48, špedicijska podjetja 31, tehtnice 189, zavarovalnice 16, ostanek odpade na razne manjše skupine.

Statistika obrtnih podjetij kaže koncem leta 1927 29.129 obrtnih obratov. Tekom leta 1928 je bilo na novo priglasihih 2802, odjavljenih pa 1588 ter je zraslo stanje koncem leta 1928 30.343 obratov.

Stanje posameznih važnejših in večjih obrtnih skupin v Sloveniji koncem leta 1928 (po abecednem redu) je bilo sledeče: apnenice 45, avtotaksi 259, brivci 272, cementarji 142, **čevljarji 3785**, dimnikarji 103, elektrarne 80, fotografi 100, godbeniki 207, **gostilne — restavracije — hoteli 5457**, kamnoseki in kiparji 49, kavarne 102, kinematografi 48, klavci 48, kleparji 189, ključavničarji 297, klobučarji 70, knjigovezi 43, kolarji 703, **kovači 1589**, **krojači 1897**, šivilje 2078, krovcii 26, suha roba in galanterija 44, lončarji 309, medičarji 22, mehaniki 64, **mesarji 931**, **mizarji 1822**, **mlini 2649**, modistke 89, oljarne 67, opekarne 154, **peki 551**, pleskarji 79, pletenine in trikotaža 247, prevozniki 421, sedlarji 381, slaščičarji 58, soboslikarji 152, sodarji 264, sodavičarji 80, steklarji 40, strojarji in usnjari 153, tapetniki 54, tarsarski mojstri 284, urarji 122, vrtnarji 53, zidarski mojstri 275, zlatarji 24, zobotehnikii 58, **žage 1136**, žganjarji 70, ostanek odpade na približno 180 manjših skupin.

Stanje industrije v Sloveniji koncem leta 1928 izkazuje 515 podjetij, od katerih so v večjih skupinah sledeča industrijska podjetja: apnenice (z letno produkcijo nad 300 vagonov) 9, elektrarne (nad 150 k. s.) 16, konfekcijska industrija 8, kartonažne tovarne 9, tvornice za lesno embalažo 9, mlini (s kapaciteto nad 1 milijon komadov letno) 27, premogovniki 29, stavbna podjetja (prolokolirana) 36, tiskarne 14, tkalnice 10, usnjarne 18, žage (najmanj 2 polnojarmenika in 10.000 m³ letne kapacitete) 45, ostanek odpade na 120 drugih različnih manjših skupin in poedinih podjetij.

Z razvojem in statistiko trgovine, obrti in industrije v Sloveniji tekoni zadnjih let se pobavimo še posebej.

Ali so naši rudniki rentabilni?

V Boru v Srbiji obstoja velik bakreni rudnik, ki je v lasti francoske družbe »Mines de Bor«. Na zadnjem obnem zboru je sklenila družba izplačati svojim delničarjem **300 (tristo) odstotno dividendo**, kar je gotovo edinstveni slučaj na svetu. Poleg tega pa niso bile tudi dividende pretečenih let v nikakem razmerju z onimi, ki jih izplačujejo naše domače delniške družbe, ter so izkazovale 110% dividendo l. 1927 in 190% dividendo lanske leto, dasiravno je družba prikrivala dobiček na ta način, da je ustvarila rezerve za kritje eventualnih izgub, ki že same po sebi dosegajo celotno delniško glavnico in poleg tega krijejo še skoraj ves vloženi obratni kapital.

Ta slučaj nam daje dva nauka:

1. Podjetnost v naši državi je veliko premajhna, ali bolje: je sploh ni, ker se naši »podjetniki« strahijo po veliki večini še najmanjšega domnevnega rizika ter raje udobno žive ob renti, ki jim jo nudi visoka obrestna mera, navadno združena še s kako sinekuro ali vsaj dobro službo.

2. Baker je naš izvozni predmet in smo ga lansko leto izvozili 19.146 tón v vrednosti skoraj 500 milijonov dinarjev ter stoji po vrednosti za žitom in gradbenim lesom na tretjem mestu v naši izvozni trgovini. Če kje, je gotovo tu umestna znatna izvozna carina spričo ogromnih dobičkov onih, ki eksploatirajo naše naravno bogastvo.

Povojna obnova Francije.

Glasnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine prihaša od naše trgovske agenture v Parizu zanimivo poročilo o gospodarskem položaju Francije po vojni, iz katerega posnemamo, da je gospodarsko stanje današnje Francije eno najbolj zadovoljivih v Evropi.

Rešena so vsa vprašanja, ki so 10 let zavirala razvoj in delovanje francoskega gospodarstva, industrije in trgovine. Poleg stabilizacije franka, ki predstavlja danes eno najstabilnejših svetovnih valut, je potrebno omeniti ogromno delo obnovitve po vojni povzročenih škod do konca leta 1928.

Od 866.844 porušenih hiš se jih je do konca leta 1928 obnovilo 640.011. Od 17.616 porušenih javnih zgradb je bilo obnovljenih 14.756. Uničenih je bilo 9.332 industrijskih zgradb, od katerih se je obnovilo že 8.296. Vojna je razdejala tudi skoraj 2 milijona hektarov polja in gozdov, ki so bili do konca leta 1928 skoraj v celotni površini zopet obnovljeni in plodoviti. Dalje je uničila vojna skoraj 2,5 milijona glav goveje živine. Z obnovitvenimi odredbami se je število manjkajoče živine nadomestilo v 1,8 milijona slučajev. Od 59 tisoč kilometrov razdejanih cest je bilo do konca leta 1928 obnovljenih že 54 tisoč km. Istotako je do konca leta 1928 Francija

popolnoma obnovila 5 tisoč km uničenih železnic in 1.600 km kanalizacij.

Vojna je najbolj razdejala ravno industrijski del Francije. Obnovitev pa je ta del tako izboljšala, da je že danes veliko rentabilnejši kot je bil pred vojno. To nam dokazuje zlasti odstotek vseh državnih davkov. Pred vojno je na te kraje odpadalo 15% vseh davščin in je ob sklepu vojne padlo na 5%, tedaj za dve tretjini. Leta 1927 pa se je odpadajoči odstotek skupnih davščin že dvignil na 25% in leta 1928 celo na 33%, kar znači, da je industrija razdejanih krajev ne samo dosegla svoje predvojno stanje, marveč se je še za nad 100% izboljšala.

Značilen pojav po obnovi Francije pa je ta, da so po vojni, zlasti zadnja leta, cene na debelo, na drobno in življenske potrebščine vedno višje ter gredo zlasti od leta 1927 stalno navzgor.

Indeks cen narašča tako, da mora konsument, ki je plačal leta 1914 za gotove potrebščine 1 frank, plačevati v zadnjih treh letih za 1 frank predvojne vrednosti:

	1927	1928	1929
pri cenah na debelo	6:30	6:37	6:46
pri cenah na drobno	5:60	5:40	6:08
pri življenskih potrebščinah	5:10	5:19	5:90

To naraščanje indeksa cen nas poučuje, da je kupna moč zlata po vojni padla ter se je vrednost blaga na debelo pomnožila 6-46krat, na drobno 6-08krat in znaša življenska potreba posameznika v Franciji 5-9krat toliko v francoskih frankih kot je znašala pred vojno.

Še en zanimiv pojav najdemo v teh podatkih. Medtem, ko po vsem svetu opazujemo nižanje cen na debelo, cene na drobno pa ne padajo v istem razmerju,

marveč so skoraj stabilne, je v Franciji ravno nasprotno. Cene na debelo so se zvišale veliko bolj kot cene na drobno, manj pa se je zvišal indeks življenskih potrebščin, ki daje možnost konsumentu, da si več nabavi, trgovcu, da več proda in industriju, da zamore več proizvajati.

Glavni vzrok tega tiči v davčnem sistemu, poleg tega pa v težnji gospodarskih krogov, ki streme za ciljem: »več prometa z manjšim dobičkom«.

Carina na uvoženo vino v Avstriji.

Kot smo že poročali, je Avstrija vsled zahteve agrarcev po zvišanju agrarno-zaščitnih carin odpovedala trgovinsko pogodbo Madžarski, ki je vsled tega zelo prizadeta tudi kot glavna uvoznica vina.

Po dosedanjih trgovinskih pogodbah s posameznimi državami je Avstrija carinila uvoženo vino iz Italije z nad 13% alkohola po 30 zlatih kron in sicer do množine 50.000 hl vina in 50.000 hl mošta. Iznad tega kontingenta uvoženo vino pod 13% alkohola se je carinilo po 60 zlatih kron. Francoska vina so se do 13% alkohola carinila po 45 zlatih kron in nad 13% alkohola po 30 zlatih kron. Dovoljeni kontingent je znašal 40.000 hl. Španija plačuje isto carino kot Francoska in je njen uvoz določen na največ 50.000 hl letno. Za Jugoslavijo je bila določena carina za vino nad 13% po 30 zlatih kron, a za vino iz Dravske banovine pa po 30 zlatih kron

brez ozira na vsebino alkohola, vendar je bil dogovorjeni največji uvozni kvantum za Dravsko banovino v višini 40.000 hl belega in 40.000 hl rdečega vina. Grčija plačuje za uvožena vina isto carino kot Italija. Avstrijski agrarci zahtevajo, da se carina na vino do 10% alkohola določi enotno na 40 zlatih kron in za vsak nadaljnji % po 2-80 zlatih kron, dočim trdijo avstrijski vinski trgovci, da dosedanja carina avstrijsko vinogradništvo štiti v zadostni meri in da so vinske cene v Avstriji najvišje v celi Evropi.

V slučaju, da prodoro avstrijski agrarci s svojo zahtevo, bo morala Avstrija revidirati trgovinske pogodbe z omenjenimi državami, dočim bo pri tem gotovo najbolj prizadeta Madžarska, ki bo morala sklepati novo pogodbo, ne da bi zamogla računati na kake druge kompenzacije.

Gospodarske beležke.

Trgovinski odnošaji med Avstrijo in Jugoslavijo.

Avstrijski poljedelski minister je v svojem govoru o položaju priznal, da je Avstrija vsled agrarno-zaščitnih carin prisiljena odpovedati trgovinske pogodbe s sosednjimi državami, kar je nasproti Madžarski že izvedeno. Jugoslaviji pa se pogodba ne more odpovedati in je tudi od njenega pristanka odvisno, ali se bodo smele v Avstriji uvesti agrarno-zaščitne carine — ali ne.

Obenem pa priznava, da mora Avstrija nasproti Jugoslaviji postopati z izjemno mero že zaradi tega, ker je najboljši odjemalec avstrijskih industrijskih izdelkov.

Stanje ozimnih posevkov v Jugoslaviji.

Po poročilu našega kmetijskega ministristva je stanje ozimnih posevkov ugodno ter se je posejana površina nasproti lanskemu zvišala skoraj za 145.000 ha (ali za 5-5%) in znaša letos 2,782.420 ha.

Največji prirastek na ozimni posejani

ploskvi izkazuje Vardarska (55.400 ha) in Dunavska (58.400 ha) banovina, tudi Dravska banovina je povečala svoje ozimne posevke za skoraj 800 ha, dočim je v Vrbaski banovini posejana ploskev za skoraj 9000 ha manjša od lanske.

Privilegirana izvozna družba za kmetijske pridelke,

o kateri ustanovitve smo že poročali, je zadobila svojo zakonito obliko z izdajo tozadevnega zakona dne 16. t. m. Podjetje je ustanovljeno v formi delniške družbe, pri katerem je država soudeležena s 50 milijoni dinarjev. Družba je v smislu § 3 novega zakona oproščena vseh državnih in samoupravnih taks, samoupravnih davkov in drugih dajatev. Novoustanovljena družba bo s posojili izvoznikom in posredovanji veliko koristila našemu izvozu.

Naš izvoz jaje v Nemčijo ogrožen.

Ker namerava nemška vlada pri uvedbi agrarno-zaščitnih carin zvišati tudi uvozno carino za jajca od RM 5 na RM 30, se je društvo jugoslovanskih izvoznikov jaje obrnilo na našo vlado s prošnjo, naj po vzorcu Poljske ostro protestira proti uvedbi teh novih poviškov, ki bi našemu blagu takorekoč onemogočile pot v Nemčijo.

Izvoz jaje predstavlja v naši zunanji trgovini velevažno postavko med prvimi izvoznimi predmeti in je lep del izvoza usmerjen baš v Nemčijo. Leta 1928 smo izvozili jaje v vrednosti 467.9 milijonov Din, od tega za 119.3 milijone Din v Nemčijo, lanskeletni izvoz jaje pa je predstavljal vrednost 455.3 milijone Din, od tega 118.6 za Nemčijo.

Izvoz živine v Francijo in Egipt.

Poskus izvoza živine v Francijo in Egipt pokazuje precej ugodne rezultate ter je bilo zadnje tri mesece preko Grube izvoženih v Francijo 30 vagonov, a preko Soluna v Egipt 35 vagonov žive goveje živine.

Uspeh avtomobilске razstave na zagrebškem velesejmu.

Na avtomobilni razstavi zagrebškega velesejma je razstavilo 68 izložnikov avtomobile, 21 tvrdk motorna kolesa in 6 tvrdk bicikle.

Sklenila se je prodaja za 173 avto-

mobilo, 61 motornih in okoli 350 navadnih koles. Od avtomobilov je bilo nakupljenih 58 komadov iz Amerike, 38 iz Italije, 28 iz Avstrije, 20 iz Nemčije, 19 iz Čehoslovaške in 10 iz Francije. Pri nakupljenih motornih kolesih prednjači Anglija in ji sledi Francija.

Nezdravo naraščanje uvoza svile.

Pri splošni današnji gospodarski krizi čudno pada v oči dejstvo naš uvoz svile od leta 1923 naprej, ki izkazuje sledeče množine v tonah in vrednosti v milijonih dinarjev:

	ton	milj. Din
1923	154	109.4
1924	182	103.5
1925	310	169.6
1926	442	203
1927	640	218
1928	706	188.9
1927	921	197

Dočim pokazuje uvoz v letu 1924 samo sramežljiv, majhen povišek, se ta povišek od leta do leta množi ter je tekom zadnjih šestih let zvišal uvoz svile na petkratno množino porabe iz l. 1923. Pri tem pa ni všteta tudi povečana domača produkcija svile.

Cena je sicer šla navzdol, vsled česar se ne opaža zviševanje vrednosti v istem razmerju. Ti podatki v času splošne gospodarske in socialne krize dajo misliti ter bi bilo umestno, da bi jih obdelal kak ženski družinski list.

Povpraševanje po naši slanini.

Naše poslaništvo v Londonu sporoča, da se večje angleške uvozne tvrdke zanimajo za predelano (prekajeno) slanino. Pojasnila pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu pod št. 1561.

Nov poselski red.

Za gospodinske in gospodarske namene (posle) je te dni delavskim zbornicam predložen načrt enotnega poselskega pravilnika za celo državo, ki se bo od dosedanjega precej razlikoval.

Zlasti gre za obojestransko štirinajstdnevno (doslej osemdnevno) odpoved in za primere vzrokov takojšnjega odpusta (brez odpovedi) in nasprotno takojšnjega izstopa iz službe. Ko bo zakon izdan, ga v važnejših točkah objavimo.

Zanimanje za naše blago v Beirutu.

Tvrdba Charles Chaul v Beirutu, Libanon B. T. 107 išče ponudb naših trgovcev za upognjeno pohištvo, risalni papir, usnje, bukove in hrastove železniške pragove ter za fižol. Ponudbe je naslavljati na gornji naslov.

Nova tvornica za juto.

V Bački Palanki je pričela graditi beograjska d. d. »Juta in konoplja« veliko, za najmodernejšimi stroji opremljeno tovarno za juto, apreturo in izdelovanje vreč. Podjetje bo po lastni izjavi zmožno konkurence z vsemi inozemskimi produkti ter bo že letos pričelo s polnim obratovanjem.

Obnova cest.

Z novo uvedbo trošarine na bencin — po 1 Din na kg — bo skušala banska uprava ustanoviti poseben cestni fond, iz katerega se bodo gradile avtomobilne ceste. Predvsem je predvideno tlakovanje ceste Lesce—Bled, pa tudi druga izboljševalna dela. Finančni minister je uvedbo nove trošarine na bencin že odobril.

Naši rudniki zopet v polnem obratu.

Pogajanja med rudniškimi podjetji in našimi državnimi železnicami so dovedla do začasnega kompromisa, dasiravno še prodajne cene za premog železnicam niso končno določene, vsled česar pričnejo rudniki zopet s polnim obratovanjem.

Znižana poštnina za Italijo.

Poštna pristojbine so po odredbi poštnega in brzojavnega ministra znižane za pisma do 20 gramov od Din 3.— na Din 2:50, za težja pisma ostanejo neizpremenjene, za dopisnice je pristojbina znižana od Din 1:50 na Din 1:25.

Ponovna dražba za nabavo gramoza na trojanski cesti.

Dne 30. aprila ob 9. uri v Slovenski Bistrici (hotel »Beograd«) bo dražba za nabavo gramoza v partijah od km 110 do km 120 in od km 120 do km 128.

Dne 1. maja ob 9. uri pri tehničnem oddelku srezkega načelstva Maribor — levi breg za progo od km 128 do kilometra 134:6 in od km 134:6 do km 142.

Tvornica za svilo v Varaždinu

je že deloma dograjena ter bodo te dni stavljeni v obratovanje prvi stroji. Podjetje bo že koncem letošnjega poletja zaposlilo nad 300 delavcev, poleg tega pa bo dalo mnogim ljudem zaslužka za delo na domu.

Umesten sklep trgovskih potnikov.

Na zadnjem sestanku trgovskih potnikov v Zagrebu je društvo sklenilo započeti že najavljeno akcijo proti potnikom inozemskih tvrdk, ki v Jugoslaviji nimajo stalnega zastopstva, da jih s tem prisili, da nudijo zaslužek našim državljanom pri prodaji njihovih proizvodov.

Brzovjavni promet z Italijo.

Italijanska brzovjavna direkcija smatra za nešifrirane brzovjavke samo one, ki so oddane v italijanskem ali v latinskem jeziku. Zato se zaračunavajo brzovjavke v vseh drugih jezikih (tedaj tudi v našem) za šifrirane brzovjavke in se zaračunava taksa za toliko besed, kolikokrat po 5 črk vsebuje ena beseda. Tako na primer velja beseda, sestavljena iz 9 črk za 3 besede, iz 13 črk za 4 besede itd. Da prihranite na stroških, brzovjavljajte v Italijo v italijanščini ali latinščini.

Evropska produkcija premoga.

Podatki o lanski produkciji premoga nekaterih evropskih držav izkazujejo povečanje nasproti produkciji iz l. 1928 v višini 7:8%. Pridelki posameznih držav leta 1929 se cenijo v milijonih ton (v oklepaju pridelek iz leta 1928): Nemčija 163:4 (150:9), Anglija 260:8 (241:3), Poljska 46:3 (40:6), Belgija 26:9 (27:5), Francija 23:7 (17:3).

Elektrifikacija Dravske banovine.

Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani je dovolil banski upravi 8% amortizacijsko posojilo v znesku 20 milijonov dinarjev, ki naj se porabi za elektrifikacijo banovine iz Velenja. Proti projektu je Ljubljana, ki je predvidena kot največja odjemalka toka, ker bi s tem ves v ravnokar razširjeno mestno elektrarno investirani kapital postal nerentabilen.

Konkurzi.

Leben France in Anica kot osebno jamčeca družabnika tvrdke F. & A. Leben, valjeni mlin in žaga v Škofji Loki. Prvi zbor upnikov dne 10. maja ob desetih. Oglasitveni rok za terjatve do 21. junija. Ugotovitveni narok dne 30. junija pri Okrajnem sodišču v Škofji Loki.

Druškovič Josip in Franciška, trgovca in posestnika v Kozjem. Prvi zbor upnikov dne 29. aprila ob devetih. Oglasitveni rok do 10. maja. Ugotovitveni narok dne 20. maja pri Okrajnem sodišču v Kozjem.

Gričar & Mejač, trgovina v Ljubljani, Selenburgova ulica 3. Prvi zbor upnikov dne 2. maja ob desetih v sobi št. 140.

Priglasitveni rok za terjatve do 30. maja. Ugotovitveni narok dne 13. junija pri Deželnem sodišču v Ljubljani.

Odprava konkurzov.

Repič Franc, trgovec v Ljutomeru. Konkurz odpravljen, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

Ivanuš Amalija v Mariboru. Konkurz odpravljen, ker je vsa masa razdeljena.

Maks Durjava & Co. v Mariboru. Konkurz odpravljen, ker je sklenjena prisilna poravnava.

Likvidacija.

Zadružna elektrarna v Starčah pri Št. Janžu na Dravskem polju je prešla v likvidacijo in naj upniki priglasijo svoje terjatve.

Po širnem svetu.

Mednarodna pogodba o carinskem premirju ter nje praktično izvajanje.

Do 15. t. m. je sklep o carinskem premirju podpisalo 19 držav, zlasti vse industrijske države, med njimi tudi Nemčija in Avstrija. 23 držav pa (med njimi Čehoslovaška) se je izjavilo sodelovati na daljnjih pogajanjih. Mednarodno carinsko konvencijo so podpisale tudi vzhodno-evropske države, med njimi naša država.

Praktično izvajanje določb carinske konvencije pa kaže popolnoma drugo smer in se industrijske države (Nemčija, Avstrija in druge podpisnice) hite brezobzirno zavarovati z agrarno-zaščitnimi carinami, kakor v nekaj posmeh ravnokar podpisanim dogovorom. Če naj velja premirje samo za industrijske proizvode, je premirje za agrarne države ne samo brez vsake vrednosti, temveč v občutno škodo.

Zvišane agrarne carine v Nemčiji.

Proti uvedbi novih zaščitnih uvoznih carin in povišanju starih, zlasti za kmetijske pridelke, je vložilo svoj protest 16 držav, ki uvažajo kmetijske pridelke v Nemčijo. Posebno oster je protest poljske vlade, ki grozi celo, da trgovinske pogodbe z Nemčijo ne bo podpisala. Tudi ostale države povdarjajo, da povišanje uvoznih carin v Nemčiji ni v

nikakem skladu s sklepi ženevske konference za carinsko premirje.

Velik odpor se je vzbudil tudi v prekomorskih državah, zlasti v Argentini, kjer pozivajo agrarci vlado na ostre protidredbe, ki utegnejo močno škodovati nemški industriji, ker uvažata Argentina iz Nemčije letno za nad 100 milijonov dolarjev.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Kolektivizacija kmečkih posestev v Rusiji ustavljena.

Poročali smo že o nasilni razlastitvi ruskih kmečkih posestev, ki se je do zadnjega izvajala s strogo doslednostjo in naglico. Nič več zasebne imovine; vse je last skupnosti — države.

Razlastitev je v ruskem kmetu ubila veselje do dela; saj se trudi za druge, in tudi s pridelki lastnih žuljev ne razpolaga več. Posledice nagle kolektivizacije in odpora kmetov so pokazale naravnost strahotno nazadovanje pridelka in Rusija s skrbjo pričakuje pomladi in poletja, ko pride pomanjkanje do izraza.

Teh posledic se je ustrašila tudi sovjetska vlada in odredila nenadoma ustavitev nasilne kolektivizacije. Ker pa se ruski kmet zaveda, da je razlaščevanje samo začasno ustavljeno in bo mor-

da čez nekaj časa zopet izvajano, se ne počuti več gospodarja na lastnih tleh ter je izgubil veselje do obdelovanja zemlje za druge. Splošna sodba je, da tudi ustavev nasilnega razlašanja zemlje ne bo povzročila znatnega dviga kmečkih priidelkov.

Francoska zunanja trgovina.

V prvem letošnjem trimesečju je znašala vrednost francoskega izvoza 11 tisoč 690·6 milijonov frankov, uvoza pa 14 tisoč 14·6 milijonov frankov, vsled česar je trgovinska bilanca Francije v prvem letošnjem četrtletju za 2·316 milijonov frankov pasivna. Nasproti istodobni lanskei trgovini je letošnja trgovinska bilanca znatno ugodnejša, ker je pasivnost lanskeletnega prvega četrtletja znašala 3.306 milijonov frankov.

Kriza čehoslovaške tekstilne industrije.

Poročilo tekstilne zveze v Reichenbergu veli, a je nad 100 tekstilnih tovarn v Čehoslovaški popolnoma ustavilo obratovanje, vse ostale pa so skrajšale produkcijo in delovni čas za 35 do 40 odstotkov.

Nazadovanje turške zunanje trgovine.

Vkljub težnjam Kemal-paše, da izboljša turško zunanjo trgovino, je ta vedno stalno nazaduje: leta 1925 je znašal uvoz (v milijonih turških funtov) 241·6, izvoz 192·4, pasiva 49·2; leta 1926: uvoz 234·5, izvoz 186·4, pasiva 48·3; leta 1927: uvoz 211, izvoz 158·4 pasiva 53; leta 1928: uvoz 223·5, izvoz 173·5, pasiva 50; leta 1929: uvoz 255·9, izvoz 155·4, pasiva 100·5.

Značilno je zlasti stalno nazadovanje izvoza, ki je glavni vzrok naraščajoče pasivnosti.

Čehoslovaška zunanja trgovina.

Podatki čehoslovaške zunanje trgovine v prvem letošnjem četrtletju kažejo visoko aktivnost v znesku 361·5 milijonov Kč, medtem ko je bila lanska

trgovina v prvem četrtletju za 463 milijonov Kč pasivna. Ugodni trgovinski bilanci je glavni vzrok velika depresija čehoslov. industrije, ki se je vsled zastanka v obratovanju omejila za okoli 280 milijonov Kč pri nakupu surovin ter istočasno forsirala prodajo svojih zalog.

Sladkorni monopol v Grčiji in Turčiji.

Turška vlada je sklenila s 1. majem opustiti sladkorni monopol, ker ima od njega prebivalstvo samo škodo, država pa le malo koristi.

Nasprotno pa je sklenila Grčija, ki uvaža letno nad 65.000 ton sladkorja, uvesti monopol.

Izboljšanje ruske zunanje trgovine.

Prvo četrtletje tekočega leta je ruska zunanja trgovina vsled narastlega izvoza, ki se je nasproti lanskemu povečal skoraj za celo četrtino, tako izboljšala, da izkazuje 23 milijonov rubljev aktivnosti. Izvoz prikazuje v prvem četrtletju vrednost 294·6, uvoz pa 271·6 milijonov rubljev.

Prva železnica v Albaniji.

Italijanska podjetja so pričela z gradbo 50 km dolge železniške proge Tirana—Drač, ki bo prva železnica v Albaniji. V projektu je tudi železniška zveza z našo državo od Elbasana s priključkom na našo progo Bitolj—Ohrid.

Ford v Nemčiji.

V Kölnu ustanovi Ford svojo tvornico, ki bo začetno zaposlovala okoli 2 tisoč delavcev z visoko plačo okoli 40 dinarjev na uro.

Bolgarija poviša carino na žito.

Bolgarskemu sobranju je predložen načrt za zvišanje uvoznih žitnih carin od 1·2 na 6 levov z retro-aktivno vrednostjo od 12. aprila naprej. Sobranje je predlogu ugodilo.

Ne pozabite poravnati naročnino!

Belgija v obrambi proti sovjetskemu blagu.

Ker hoče Stalin za vsako ceno priti do tujih valut, meče v inozemstvo rusko izvozno blago globoko pod lastno ceno. Tako je mogoče, da se prodajajo ruske vžgalice v Belgiji za osemkrat nižjo ceno kot doma v Rusiji. Belgija je sklenila ocariniti rusko blago po najvišjih carinah. Nedvomno ji bodo morale slediti tudi druge države, da na ta način obvarujejo domačo trgovino, industrijo in kmetijstvo pred nelojalno konkurenco.

Nemška plačila na račun reparacij.

Od 1. septembra lani do konca letošnjega marca je Nemčija plačala za račun reparacij 1.203,8 milijonov zlatih mark.

Od te vsote odpade na Francijo 321,3 milijona, Anglijo 53,1, Italijo 41,7, Belgijo 66,4, Jugoslavijo 63,2, Ameriko 65,9, Japonsko 3 milijone, Portugalsko 5,3 in na Poljsko 436.000 zlatih mark.

Anglija brisala ruske carske dolgove.

V zvezi z rusko-angleškimi trgovinskimi pogajanji, katerih važne ovire so bile predvsem: angleška zahteva, naj Sovjeti poravnajo ruski carski dolg v znesku 765 milijonov funtov šterlingov in sovjetska zahteva, naj Anglija poravnava škodo, ki jo je Sovjetom povzročila s tem, da je podpirala beloarmejce, je bil dosegzen pred podpisom pogodbe sporazum, ter je Anglija brisala ruske carske dolgove, Sovjeti pa so odstopili od svojih zahtev po odškodnini.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	275.30	275.—
1 američanski dolar	56.60	56.50
1 avstrijski šiling	8.—	7.96
1 belga	7.90	7.89
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslov. krona	1.678	1.67
1 francoski frank	2.222	2.22
1 grška drachma	—735	—73
1 hol. goldinar	22.71	22.75
1 italijanska lira	2.965	2.96
1 kanadski dolar	56.30	56.30
1 madžarski pengő	9.90	9.88
1 nemška marka	13.50	13.49
1 poljski zlot	6.35	6.35
1 rumunski lej	—3365	—34
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 španska peseta	7.08	7.05
1 turška lira zlata	27.04	27.—
1 turški pijaster	—2666	—26

Stanje neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 420—421, za maj 421.50, 7% Blairovo posojilo 86, 8% Blairovo posojilo 97 do 98.50, investicijsko posojilo 87—87.75, agrarne obveznice 54.50, tobačne srečke 50.—.

Kurz državnih papirjev je stalen. Znatno so poskočile tobačne srečke (od 35 na 50), okrepila se je ponovno tudi vojna škoda za 4 točke.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 902.50—905, Kreditni zavod 165, Združene papirnice Vevče 132, Ruše 260—270, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8950, Trboveljska premogokopna 485—490, Union 196—199.

Poskočili so papirji Narodne banke od 8775 na 8950 ter Trboveljske premogokopne družbe za 5 točk.

Tržna poročila.

Cene živine v Zagrebu.

Zadnji živinski sejem v Zagrebu je bil precej živahen, dasiravno se ni kupovalo za inozemstvo, ki je svoje potrebe za praznike nabavilo že pretekli teden. Skupno je bilo na-sejem pripeljanih nad 2150 komadov. Cene so šle nasproti zadnjem navzgor in navzdol ter so se uravnavale predvsem po kvaliteti.

Goveja živina za kg žive teže: biki 7.50—9 Din; rave mlekarice 5—7.50, za meso 4—6.50, bosanske 4—5.50; junice za rejo 8—10, za meso 7—9.50; junci I. vrste 8—10, II. vrste 5—7.50; voli I. vrste 10—10.50, II. vrste 7—9, bosanski voli 7—7.50; teleta živa 13—16.50, zaklana 16—19 Din.

Konji: tovorni par 12.000—14.500,

lahki - vozni par 8000—12.000, kmečki par 8000—12.000, žrebeta do 1 leta 1500 do 2000 komad, do dveh let 2500—3000, konji za meso 1—150 Din za kg žive teže.

Svinje, domače, pitane 13 do 1450; sremske, zaklane 18—1950; svinje do enega leta 1150—13, nad eno leto 1250 do 1450 za kg; pujski (odojki) živi 130 do 380 Din za komad.

Pujskov je bilo zaradi praznikov pripeljanih in prodanih 367 komadov.

Poljski proizvodi na zagrebškem trgu.

Cene poljskim proizvodom na trgu v Zagrebu so naslednje:

Krompir za kg 1—160 Din, detelja za 100 kg 85—135 Din, seno 75—115 Din, ctava 80—120 Din, drva za kurjavo 500 do 550 Din za seženj.

Cene kavčuku padajo.

Svetovna produkcija kavčuka v letu 1929 je znašala 800.000 ton, poraba pa samo 600.000 ton, vsled česar je ostalo še 200.000 ton kavčuka neprodanih, dasiravno so mu ceno tako zvišali, da ne krije niti prevoznih stroškov. K temu se čuje še, da namerava Ford osnovati lastne velikanske plantaže gumovca, kjer misli letno producirati okoli 120 tisoč ton, kar bo ceno zopet znižalo.

Cena bakru padla.

Evropski bakreni kartel, ki je doslej vkljub svetovnemu nazadovanju cen za baker še vzdrževal staro ceno, je bil sedaj prisiljen iti s ceno navzdol za 22%.

Žito.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 255—25750 Din.

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 250—25250 Din.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 245—24750 Din.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 20250—205 Din.

Pšenična moka 0/G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, 400—405 Din.

Koruza času primerno suha: s kvalitetno garancijo do namembne postaje, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, 14250—145 Din.

Koruza popolnoma suha: dobava meseca maja, plačilo v 30 dneh, 145—14750 Din.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg, 16750 do 170 Din.

Ječmen bački ozimni: 62/63 Din, 16250 do 165 Din.

Oves bački: navadna voznina, 180—185 dinarjev.

Motvoz Grosuplje.

Lesni trg.

Evropska lesna trgovina.

Po statističnem poročilu češkoslovaškega strokovnjaka dr. K. Uhlig je izvoz lesa iz evropskih držav v zadnjih treh letih dosegel sledeče vrednosti v milijonih češkoslovaških kron:

	1927	1928	1929
Čehoslovaška	1056	860	615
Avstrija	1007	1159	—
Jugoslavija	690	870	1050
Rumunska	873	930	1000
Poljska	2304	2103	1817
Rusija	1400	1630	2400
Finska	3150	2960	3200
Švedska	2690	2830	3042

Najbolj je narasel izvoz ruskega lesa, pa tudi drugih severnoevropskih držav (Finska - Švedska). Istotako je napredoval izvoz iz Jugoslavije in Rumunije, na-

zadovol pa je izvoz srednjeevropskih držav: Čehoslovaške, Avstrije in Poljske, ker so te države preveč oddaljene od cene morske izvozne poti.

Ruski les preko Jugoslavije.

Budimpeštanski listi poročajo, da je velika lesna tvrdka v Bratislavi sklenila potom ruske trgovinske agenture v Pragi pogodbo za dobavo 30.000 kubičnih metrov smrekovine za mizarstvo iz Urala in bo odpravljen preko Odesa in Novorosijska v Kostanco (Rumunija), kjer bo pretovorjen na donavske vlačilce in odpremljen po Donavi na Madžarsko.

O ceni krožijo fantastične vesti, da bo cena lesu v pristanišču 7 dolarjev (nekaj manj kot 400 Din) za kubični meter.

Ker nam ni mogoče ugotoviti, ako je vest popolnoma resnična, jo beležimo kot kronisti.

Dobava.

7500 komadov hrastovih pragov nabavi dne 3. maja Direkcija državnih železnic v Zagrebu.

6000 hrastovih pragov za Solun.

Naš generalni konzul v Solunu sporoča, da nabavlja tamošnja železniška direkcija 6000 komadov hrastovih pragov. Ponudbe do 15. maja na naš generalni konzulat s prošnjo, da jih predloži na pristojnem mestu.

Prodaja hrastovih hlodov in pragov.

Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 21. maja ponudbe za odkup ca. 1030 m³ hrastovih hlodov od 20 cm premera navzgor, ki leže v krakovskem gozdnem kompleksu in za 184 komadov izdelanih hrastovih pragov, postavljenih na žel. postajo Videm—Krško.

Pogoji pri omenjeni direkciji in pri šumski upravi v Kostanjevici.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Položaj še vedno neizpremenjen. — Vključ pričetni stavbni sezoni se tudi trgovina s stavbenim lesom še vedno ni razživela.

Sklepi so običajni.

Cene iste kot smo jih pribčili v zadnji številki.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Trami, uso Trst, 1 dopjon: 15/16 5 m 28 komadov, 16/19 5 m 56 komadov, 6 m 14 komadov, 19/24 6 m 32 komadov, 11 m 12 komadov, 24/29 11 m 6 komadov; vagon bi se kompletiral s 60 komadi remeljnov 7/7, 6 m

dolžine in 12 m³ smrekovih desk 40 mm. IIIa. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna tranzit.

Remeljni od 1 do 3:50 m dolžine, v debelinah 68/68, 78/78, 88/88, 98/98 ter debelejšje vrste kratke s širokim srednjim premerom. — Cena franko meja Postojna.

1 vagon orehovih I. plohov, blago zdravo, suho, kakor sledi: 8 do 10 komadov ali več debeline 120 mm, lahko tudi debelejšje, v širinah od 25 cm naprej, v dolžinah od 6 m in tudi več. Vagon naj se kompletira z enakim blagom, samo v manjših debelinah in dolžinah. — Cena franko vagon italijanska meja.

12 m³ jesenovih plohov, blago lepo (tip Slavonija), brez grč in razpok, v sortiranih debelinah od 60 do 100 mm, v širinah ne izpod 35 cm in v sortiranih dolžinah od 5:50 do 6:50 m. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna.

Tesana hrastovina: dolžina 2:30 m tudi več, od 25 cm naprej, lepo obrobljeno, tolerira se največ 2 cm oblike na dveh robih.

Večjo množino letov, 14 × 60, dolžina 3 in 4 m. — Cena franko meja.

Smrekove letvice: 14 × 60 mm, v dolžinah 3 in 4 m. — Cena franko vagon meja Postojna.

Smrekove deske monte: 50 m³ 33 mm, 4 m; 50 m³ 28 mm, 4 m; 50 m³ 18 mm, 4 m.

1 vagon lepega topola, od 35 do 40 mm debeline, 4 m dolžine, obrobljen. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Večjo množino desk, smreka, jelka, 18 milimetrov, 4 m dolžine; 20 mm, 4 m dolžine. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Bukove doge: 18/20 mm debeline, dolžine 1:10 m ali več, širinska medija 12 cm; 14/15 milimetrov debeline, dolžine 1 m ali več, širinska medija 12 cm; blago mora biti lepo, ne krivo. Cena franko vagon meja Postojna.

10 vagonov remeljnov, 56 × 36, 4 m dolžine, IV. vrste, za takojšnjo dobavo. Cena naj se glasi franko vagon grška meja Djevdjelije.

2800 komadov mecesnovih pragov v dolžini 1:70 m, širina 20 cm, višina 13 cm, sekano mora biti od meseca novembra do februarja t. l. — Cena naj se glasi franko vagon meja Tarvisio.

GOSPODJE TRGOVCI!

PRIPOROČAJTE VAŠIM CENJ.
ODJEMALCEM NAŠO PRAVO

KOLINSKO CIKORIJO!

Mecsesnove podnice, ostrorobo žagane, za vagonске pode, in sicer: 200 m³ 2-65 m dolžine, 45 mm debeline, 700 m³ 2-80 m dolžine, 55 mm debeline, 100 m³ 2-90 m dolžine, 50 mm debeline, v širinah od 20 cm naprej, z 10% toleranco od 18 cm širine naprej. — Dobava naj bi se vršila do 15. julija 1930. Prevzem bi se vršil na licu mesta, oziroma na žagah najmanj 100 m³ naenkrat. — Cena franko vagon meja.

Več vagonov bukovega prahu (ogljja). — Cena franko vagon meja Postojna.

Smrekove škurete, 12 mm, 4 m dolžine, v fiksnih širinah 25 cm, za dobavo mesečno ca. 50 m³. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Borovi drogovi: 2000 komadov od 2 m dolžine, širina na tanjšem koncu 13/15 cm; 1 tisoč komadov od 2-50 m dolžine, širina na tanjšem koncu 11/13 cm. — Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Trami: 9 m³ lepo tesanih tramov, dolžina od 4 do 8 m, debelina 20 × 20 cm; 9 m³ smrekovih desk, III., od 40 ali 38 mm, od 16 cm naprej, 4 m dolžine; 13 m³ smrekovih desk, III., od 20 ali 18 mm, od 16 cm naprej, 4 m dolžine. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Hrastove tesane tramiče: debelina 23 × 25 do 35 × 35 in v dolžini od 4 do 6 m, medija od ca. 4-80, 4-90 dolžine. Za prvo poskušnjo potrebuje interesent 10 m³ teh tramičev in v slučaju, da bi roba odgovarjala, se zaključi večji kvantum. — Roba mora biti tesana glava-glava, lahko pa ima tudi nekaj centimetrov oblice, to se pravi, robovi na tanjšem koncu ni treba, da so popolnoma ostrorobi, pač pa smejo biti za spoznanje okrogli. — Blago popolnoma zdravo, brez gnilega in razbitega. Kvaliteta merkantilna. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Praktični nasveti.

Za trajnost lesenih ograj.

Ograje in druge predmete iz mehkega, neoglajenega lesa napraviš odpornejše proti vsem vremenskim neprilikom, ako jih prevlečeš z gosto barvo, ki si jo pripravil iz dobrega cementa, razredčenega in dobro premešanega z mlekom, da zadobi nekako obliko oljnate barve, ki jo navlečeš na les potom čopiča.

Milo za britje

v tekočem stanju in zelo higijenično napraviš, ako nastrgaš beneško milo v primerno posodo ter ga zaliješ z alkoholom, kateremu si pridejal tri desetine prekuhane ali destilirane vode. Raztopi potom mešanja v posodi z vročo vodo, pusti, da se ustoji in drugi dan odlij raztopnino ter jo shrani za uporabo v primerni steklenici. Kar ostane na dnu, zavrzli.

Nepremočljivo blago.

Nepremočljivo blago, platno, sukno itd., tudi posamezne kose obleke, si pripraviš, ako jih pomočiš v raztopino iz četrt kg cinkove galice, četrt kg salmijakovca in dveh litrov prekuhane vode. Pazi, da se namočijo vsi deli enakomerno ter močno ožmi in posuši na zraku.

Kako odpraviš ščurke.

Zmešaj polovico zmletega boraksa in polovico sladkorja v prahu ter ga več-

krat natrosi na kraje, ki jih ščurki obiskujejo, še boljše pred njihova izhodišča. Boraks se v želodcu mrčesa strdi in povzroči, da pogine. Ponavljaj večkrat in ne bo dolgo, ko se ščurkov popolnoma znebiš.

Ščurke loviš tudi na pivo, ki ga nastaviš v kaki skledici. Pivo ščurkom zelo ugaja in se ga napijejo tako, da ne morejo iz skledice ven, ter jih zjutraj lahko pokončaš s tem, da jih vržeš v ogenj.

Madeži na steklu.

Madeže od oljnate barve na steklu osnažiš s terpentinovim cvetom potom drgnjenja s krpo.

Za apnene madeže rabi jesih.

Okna in steklene predmete umiješ lepo, ako prideneš na liter vode malo žličko petroleja ter rabiš za izbrisavanje mehko flanelasto krpo, ali še boljše: mehko strojeno irhovino.

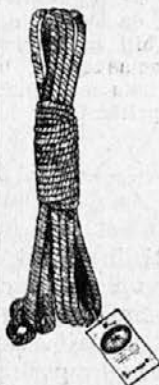
Luknje in okrašji v zidu,

ki nastanejo navadno vsled žebeljev in kavljjev se lepo zamažejo z mavcem (gipsom), ki ga razrediš z vodo. Luknjo je treba poprej očistiti in malo oylaziti.

Ako žebelj v steni ne drži dobro, ga ovij z vato, ki si jo oylazil z arabskim gumijem in ga vtakni nazaj ter vato dobro zatlači. Še predno se gumi posuši, kar traja 2—3 ure, zamaži okolico z mavcem.

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri trdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Najboljše med najboljšim vrvarskim blagom se izdeluje v
Grosupljem.

Varstvena znamka garantira za izbrano, neprekosljivo kvaliteto. To je blago, ki bode zadovoljilo Vaše odjemalce, a Vam zagotovilo trajen dober zaslužek, ki ga dajejo le zadovoljni odjemalci. — Poskusite tudi Vi!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAVC, »Pri škofu«, Ljubljana, katere obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago, natančno svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdka drži na zalogi samo blago iz priznane najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu trdka

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred škofijo

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

NAJCENEJE

kupite papirje, pisarniške, šolske, tehnične potrebščine, trgovske knjige in si preiskrbujete tiskovine pri

Iv. Bonač

Ljubljana — Šelenburgova ul. 5

Knjigoveznica

Poseben gramofonski oddelek

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokcih, kvarte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Oregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

Lasnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michalek, oba v Ljubljani.